

Transplantácia kmeňových buniek pri liečbe myelómu

Miriam Ladická

Národný onkologický ústav

Bratislava

Rozdelenie transplatácií

Podľa

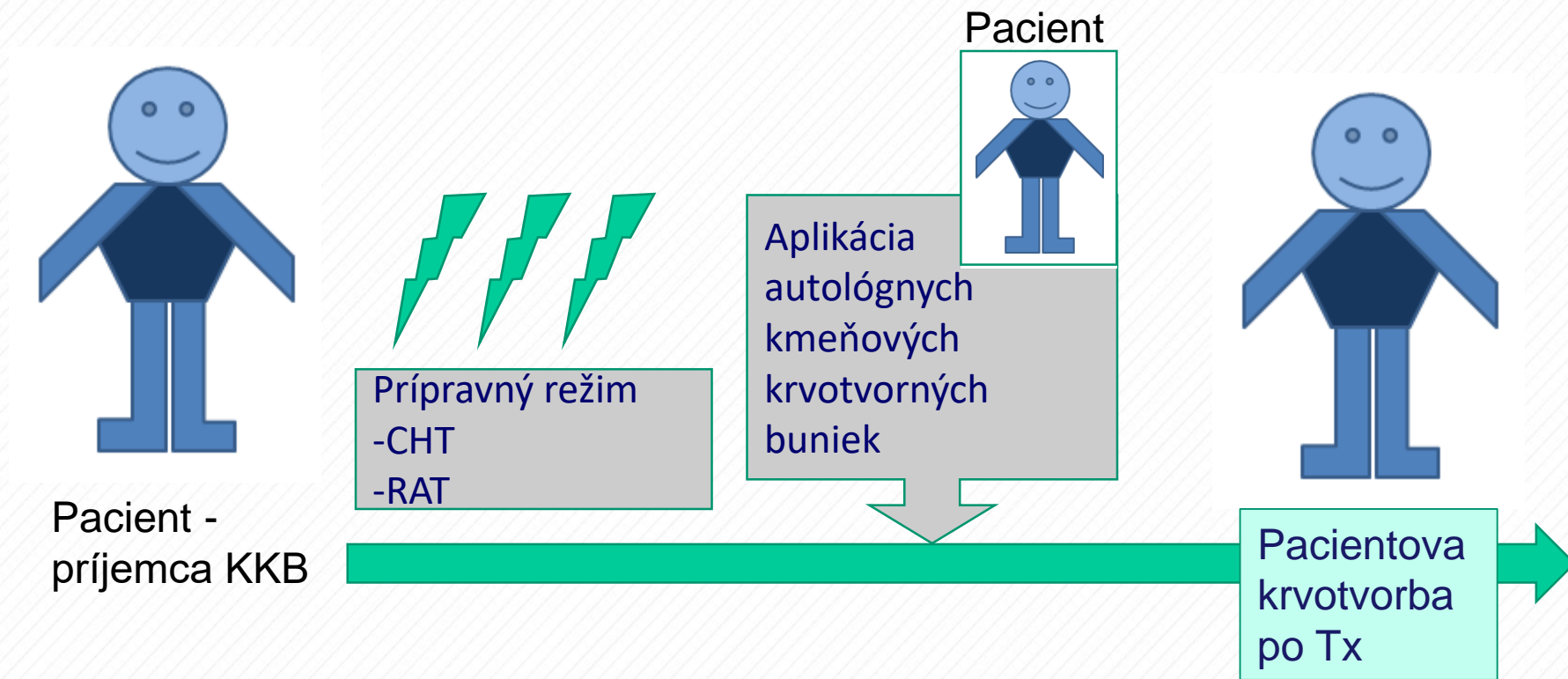
1. Darcu

2. Zdroja krvotvorných kmeňových buniek

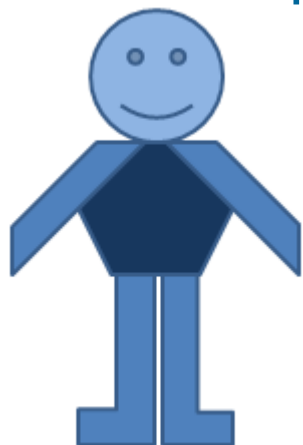

Autológna transplantácia

Alogénna transplantácia

- príbuzenská
- nepríbuzenská

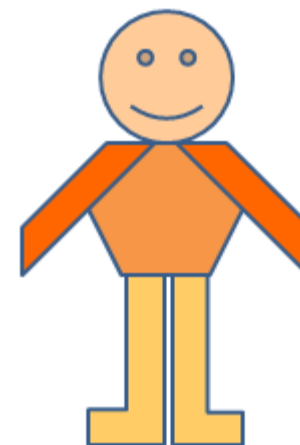
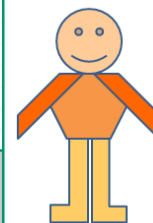
Pacient -
príjemca KKB

Prípravný režim
-CHT
-RAT

Aplikácia
alogénnych
kmeňových
krvotvorných buniek

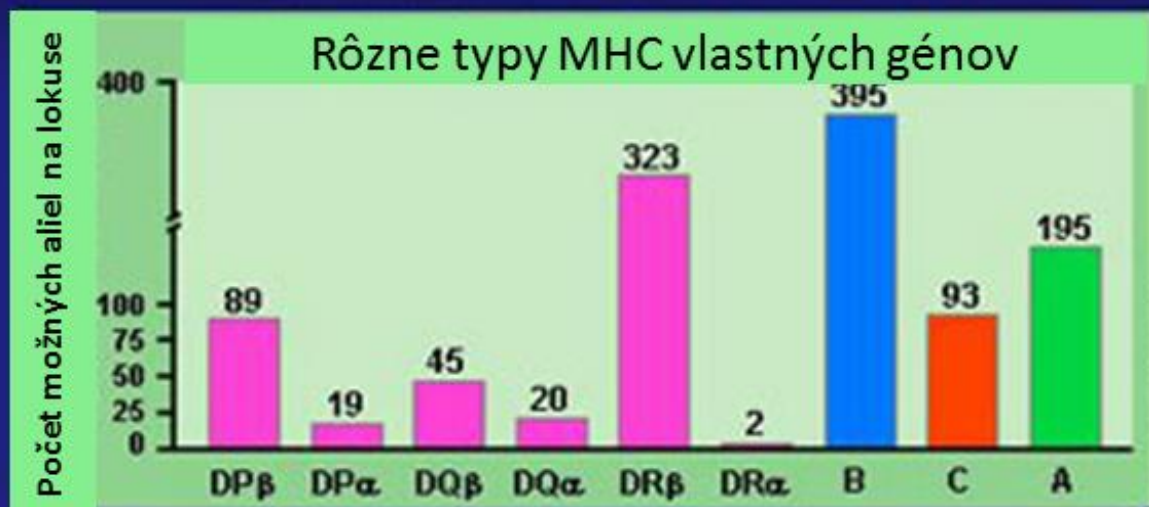
Darca

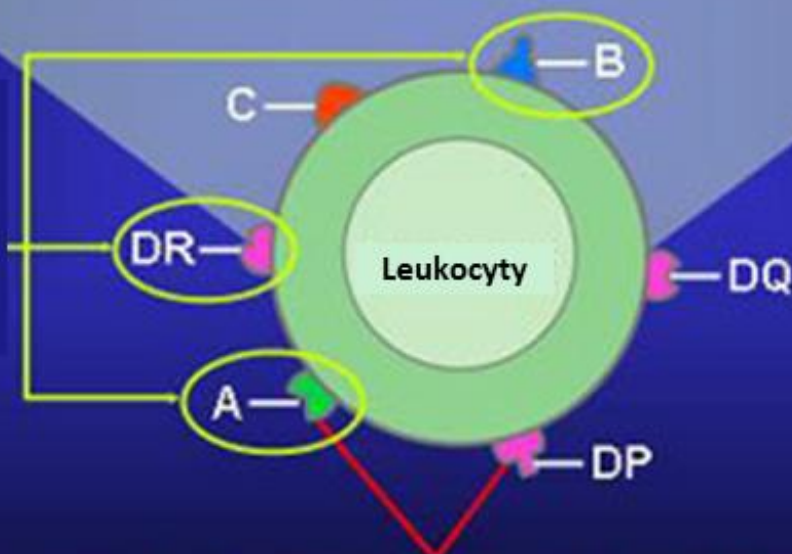
Pacientova
krvotvorba
po Tx

Pacient užíva
imunosupresíva

Tri najdôležitejšie antigény

Tri najdôležitejšie Ag pre zhodu tkanív

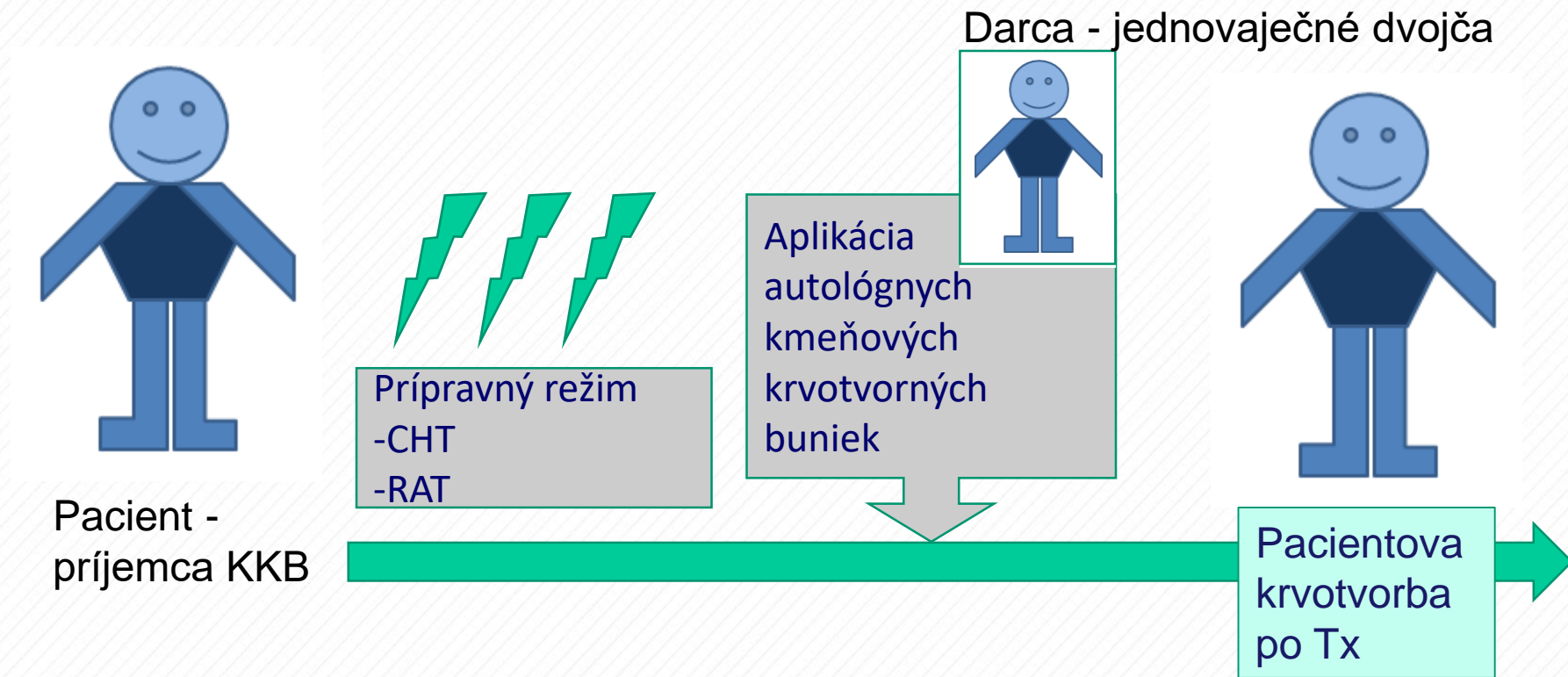

Humánne leukocytové antigény

Syngénna transplantácia

Rozdelenie transplatácií

Podľa

1.Darcu

2.Zdroja krvotvorných (kmeňových) buniek

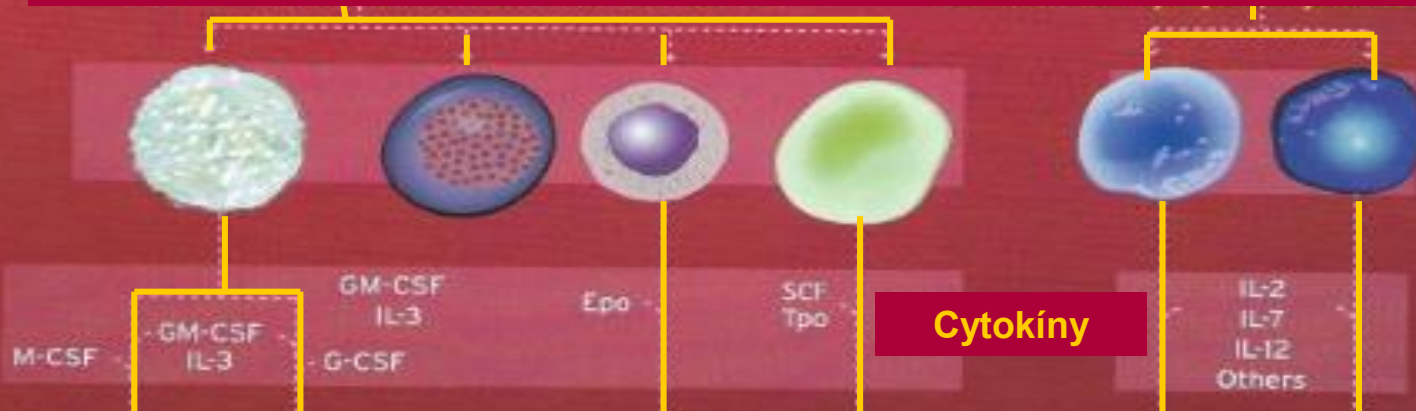
Hematopoetické kmeňové bunky

Diferenciácia- dozrievanie

Diferenciácia- dozrievanie

Myeloidné prekursorové bunky

Lymfoidné prekursorové bunky

Cytokíny

Monocyty/
Makrofágy

Granulocyty

Eozinofily

Erythrocyty

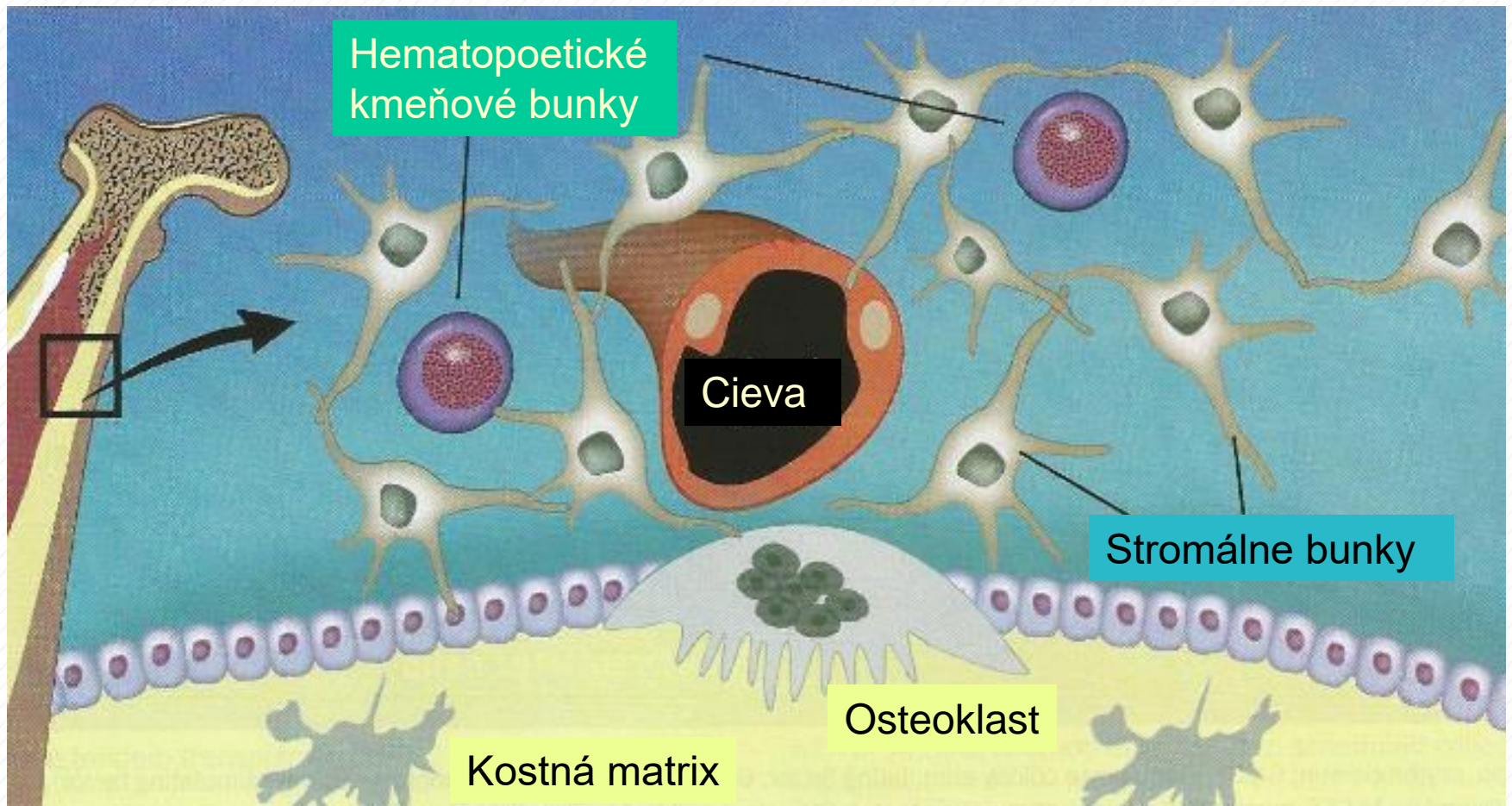
Trombocyty

T bunk.

B bunk.
lymfocyty

Diferencované bunky

Rozdelenie transplatácií

Podľa zdroja krvotvorných kmeňových buniek

- pupočnicková krv (najmenej používané v dospelom veku, pre autológnu transplantáciu)
- kostná dreň (najstarší spôsob transplantácie)
- periférne krvotvorné (kmeňové) bunky

Odber kostnej drene z obidvoch bedrových kostí

-Bolestivosť

-Potreba

- celkovej anestézy

- časová náročnosť spracovania buniek

Rozdelenie transplatácií

Podľa zdroja krvotvorných kmeňových buniek

- pupočnicková krv (najmenej používané v dospelom veku, pre autológnu transplantáciu)
- kostná dreň (najstarší spôsob)
- periférne krvotvorné (kmeňové) bunky (najčastejší spôsob)

Periférne kmeňové bunky

Najčastejší spôsob získania chemoterapia + rastový faktor

- Chemoterapia (CHT) má protinádorovú, resp. protimyelómovú aktivitu
- Spravidla potreba hospitalizácie
- Nežiaduce účinky CHT (pokles krviniek, riziko teplôt a potreby podávania transfúzných prípravkov)

Injekcia rastového faktora

Mobilizácia

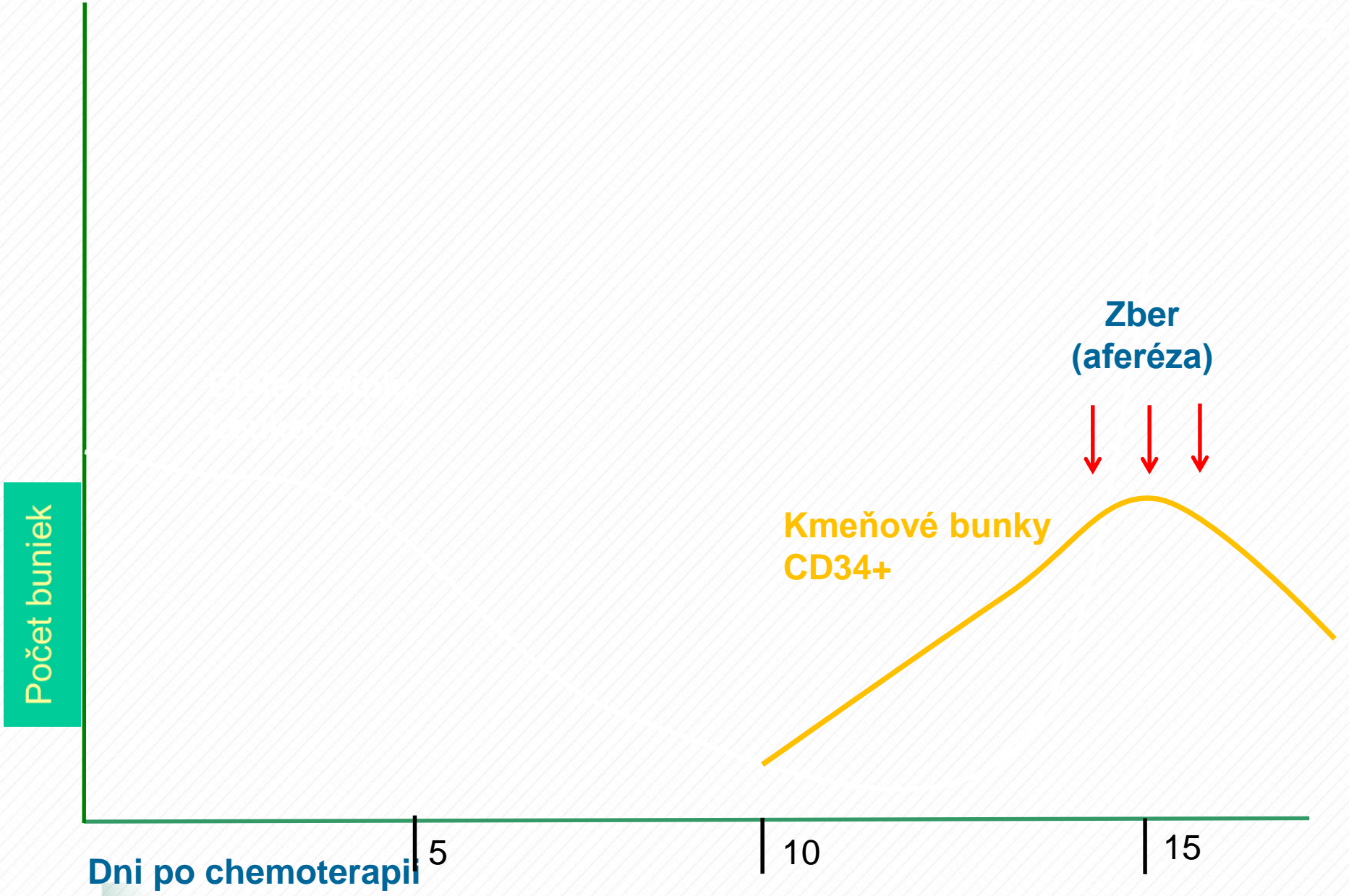
Kmeňové bunky putujú
z kostnej drene
do krvného riečiska

Najčastejšie nežiaduce účinky pri podávaní rastových faktorov pri mobilizácii kmeňových buniek

Granulocyty stimulujúci faktor

- Dávka podľa hmotnosti pacienta (1-2xdenne)
- Bolesť svalstva a kostí (hlavne bolesť chrbta a panvy) ⇒ podávanie liekov proti bolesti
- Laboratórne: vzostup bielych krviniek (leukocytóza), niekedy mierny pokles doštičiek (trombocytopenia), vzostup kmeňových buniek

Počet buniek

Prírodné bunky

Kmeňové bunky
CD34+

Zber
(aferéza)

Dni po chemoterapii

5

10

15

CHT

RAST. FAKTOR

Injekcia
rastového faktora

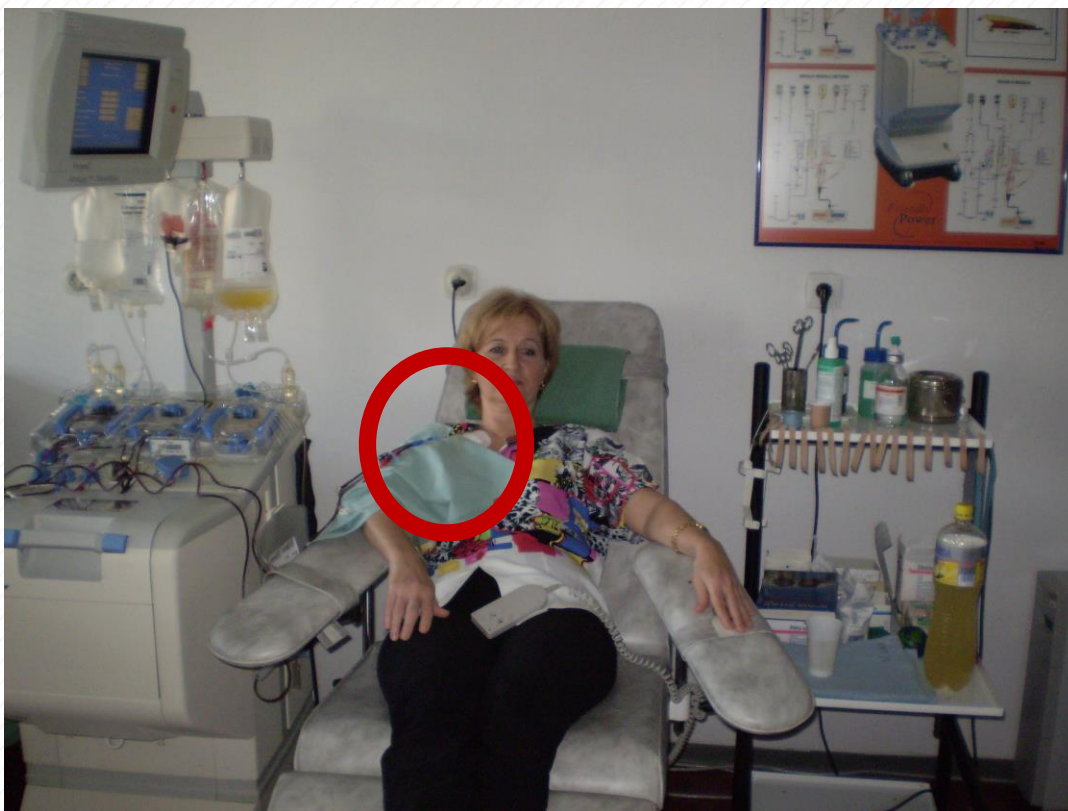
Kolekcia/zber
kmeňových buniek
z krvi pomocou
separátora

Mobilizácia
Kmeňové bunky putujú
z kostnej drene
do krvného riečiska

Zber periférnych kmeňových krvotvorných buniek pomocou centrálného venózneho katétra

Vysokodávkovaná liečba
Informačná brožúra pre pacientov

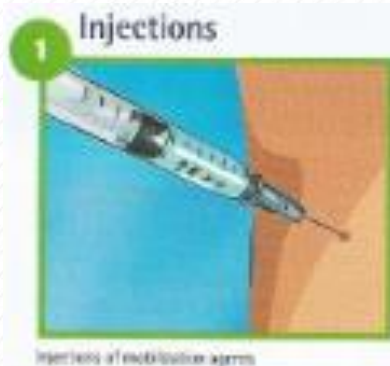
Najčastejšie komplikácie zberu kmeňových buniek

Citrátová toxicita (látka proti zrážaniu krvi)

- Hypokalciémia (pokles vápnika v krvi)- slabosť, trpnutie okolo úst, na rukách a nohách, pálenie, tras, kŕče svalov a v bruchu, tetánia, nepravidelnosť frekvencie srdca (arytmia)
- spomalenie zberu, zníženie koncentrácie citrátu, podanie vápnika

Injekcia
rastového faktora

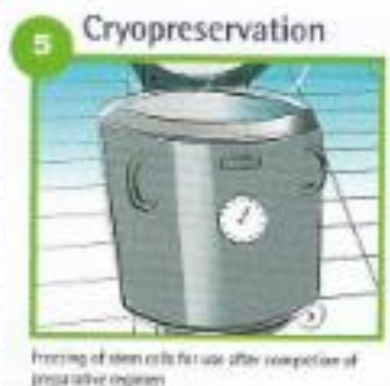
Mobilizácia
Kmeňové bunky putujú
z kostnej drene
do krvného riečiska

Kolekcia/zber
kmeňových buniek
z krvi pomocou
separátora

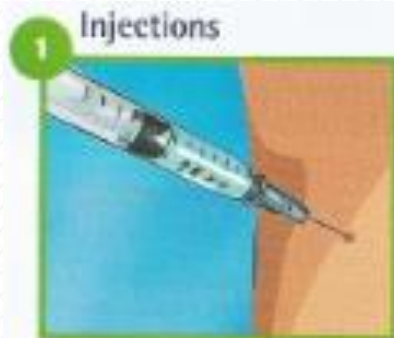
**Príprava na
skladovanie**
Kmeňové bunka sú
skladované vo
vakoch

**Zmrazovanie/
kryoprezervácia**
kmeňových buniek

Injekcia
rastového faktora

1 Injections of mobilization agents

2 Stem cells are stimulated to move into the bloodstream from the bone marrow space

Kolekcia/zber
kmeňových buniek
z krvi pomocou
separátora

3 Collection of mobilized stem cells from the blood using the apheresis machine

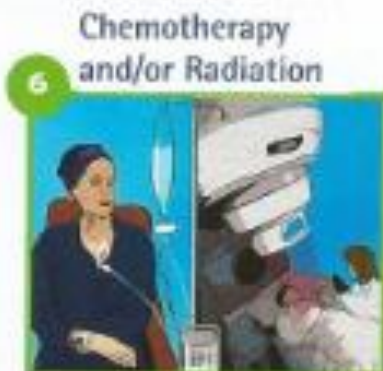

4 Stem cells collected are stored in infusion bags

**Zmrazovanie/
kryoprezervácia**
kmeňových buniek

5 Freezing of stem cells for use after completion of preplative regimen

6 Administration of preplative regimen intended to kill any remaining cancer cells and make a space for new cells to live

Mobilizácia
Kmeňové bunky putujú
z kostnej drene
do krvného riečiska

**Príprava na
skladovanie**
Kmeňové bunka sú
skladované v infúzných
vakoch

**Chemoterapia a/alebo
rádioterapia**
Zabije ostávajúce
nádorové bunky a
súčasne poškodzuje
tvorbu krviniek
v kostnej dreni

Akútna toxicita

- **Krv** vysokodávkovanej liečby
  - **pokles krviniek** (vyšetrenie krvného obrazu)
  - antibiotiká, transfúzie erytrocytov a trombocytov (hemosubstitúcia)
  - **podanie kmeňových buniek**
- **Tráviaci trakt**
  - Zápal slizníc: nevoľnosť, zvracanie, hnačky, nechutenstvo,
  - antiemetiká, ošetrovanie dutiny ústnej, lieky na bolesť, parenterálna výživa

Akútna toxicita vysokodávkovanej liečby

- Srdce

- Opuchový stav, zmeny tlaku krvi $\uparrow\downarrow$
- odvodňovanie, lieky na tlak +/-

- Koža

- zmeny na koži, svrbenie
- hygiena a starostlivosť, premasťovanie kože

Akútna toxicita vysokodávkovanej liečby

Vznik:

- Počas liečby – niekoľko dní po jej ukončení

Liek pri myelóme:

- Melfalan (alkeran)

Transplantácia kmeňových/krvotvorných buniek

Injekcia

rastového faktora

Kolekcia/zber

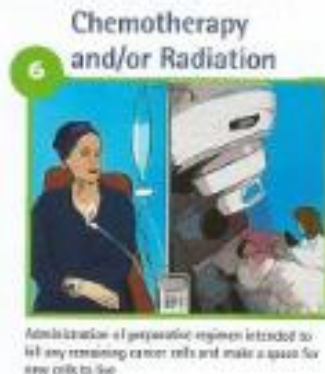
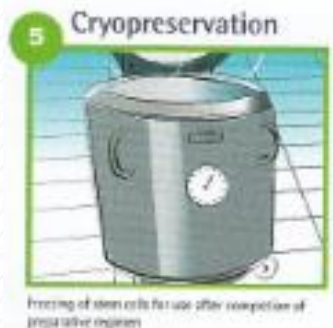
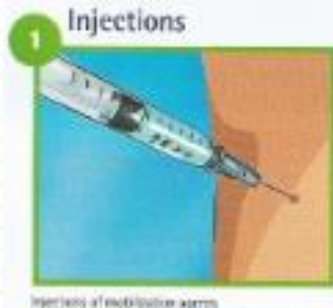
kmeňových buniek
z krvi pomocou
separátora

Zmrazovanie/ kryoprezervácia

kmeňových buniek

Transplantácia kmeňových buniek

Uskladnené bunky sa
rozpusťia a formou infúzie
vrátia naspäť pacientovi
do krvi

1-2 dni od
ukončenia liečby

Mobilizácia

Kmeňové bunky putujú
z kostnej drene
do krvného riečiska

Príprava na skladovanie

Kmeňové bunky sú
skladované v infúzných
vakoch

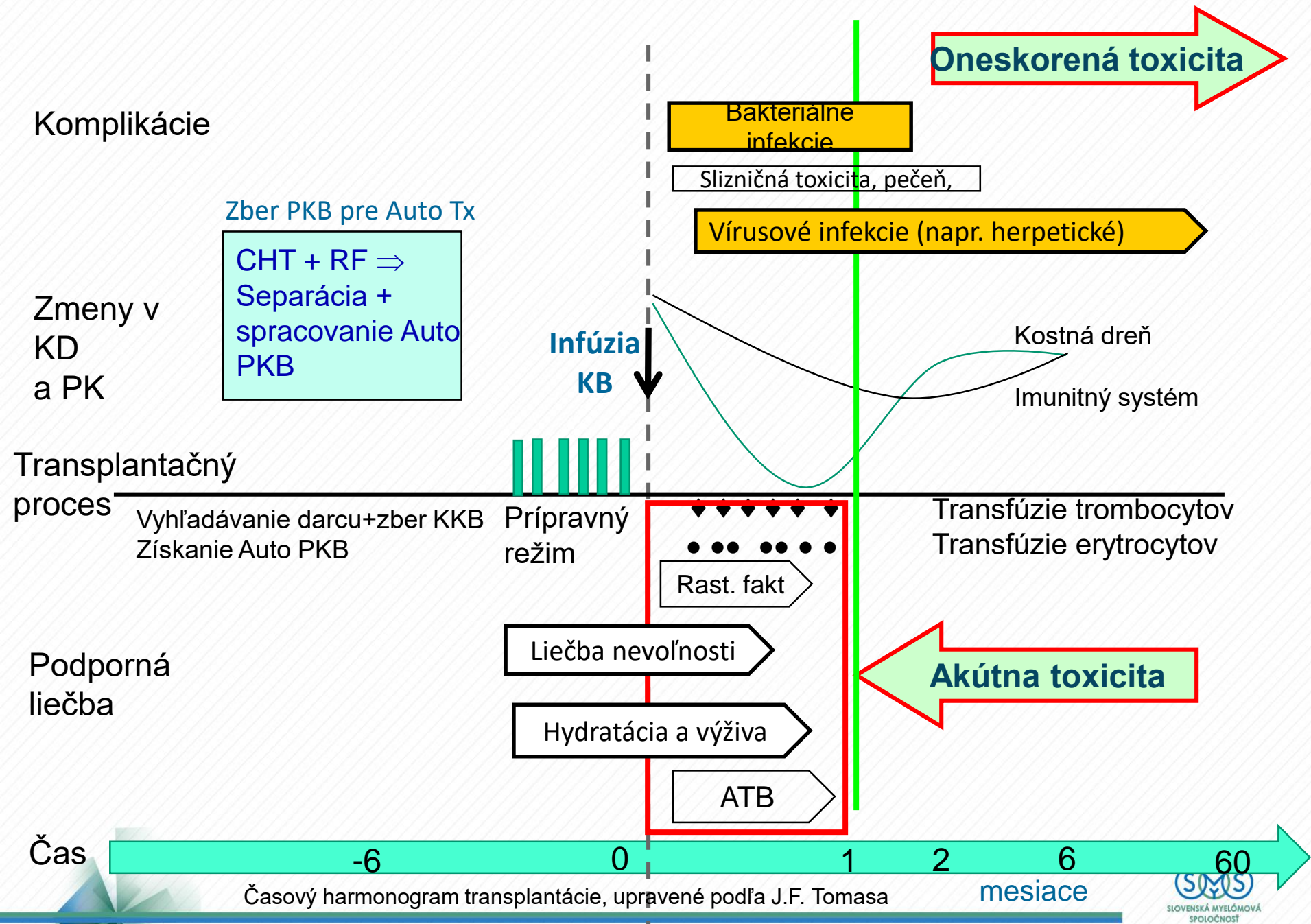
Chemoterapia a/alebo Rádioterapia

Zabije ostávajúce
nádorové bunky a
súčasne poškodzuje
tvorbu krviniek
v kostnej dreni

Komplikácie pri podávaní autológnych buniek

- Reakcia na konzervačnú látku, dimetylsulfoxid (DMSO)
  - v ústach príchuť cesnaku, zmeny frekvencie srdca a tlaku krvi $\uparrow\downarrow$, neurologické komplikácie (spavosť)
  - pacient - má monitorovaný tlak a pulz
    - dostáva prípravu pred podaním buniek

Rozhodovací proces pri indikácii transplantácií

Či?

Benefit v prežívaní v porovnaní s ne-transplantačným prístupom vrátane kvality života

Kto?

Vek $\leq$ 65-70 r

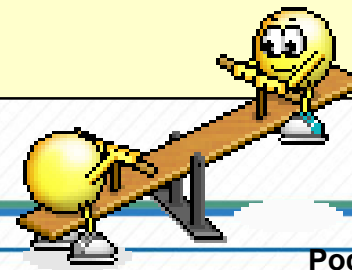
Zhodnotenie pridružených ochorení

Biologický vek

Kedy?

Správne načasovanie transplantácie

Ako?

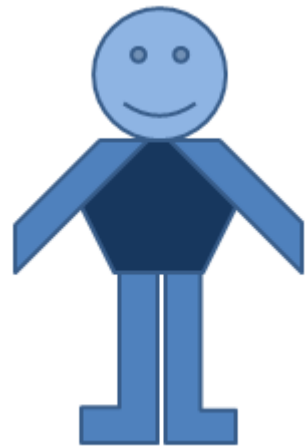
1. Individualizácia prípravného režimu (napríklad úprava dávok)

2. Adekvátne pre- a po-transplantačná liečba s redukciami rizika komplikácií

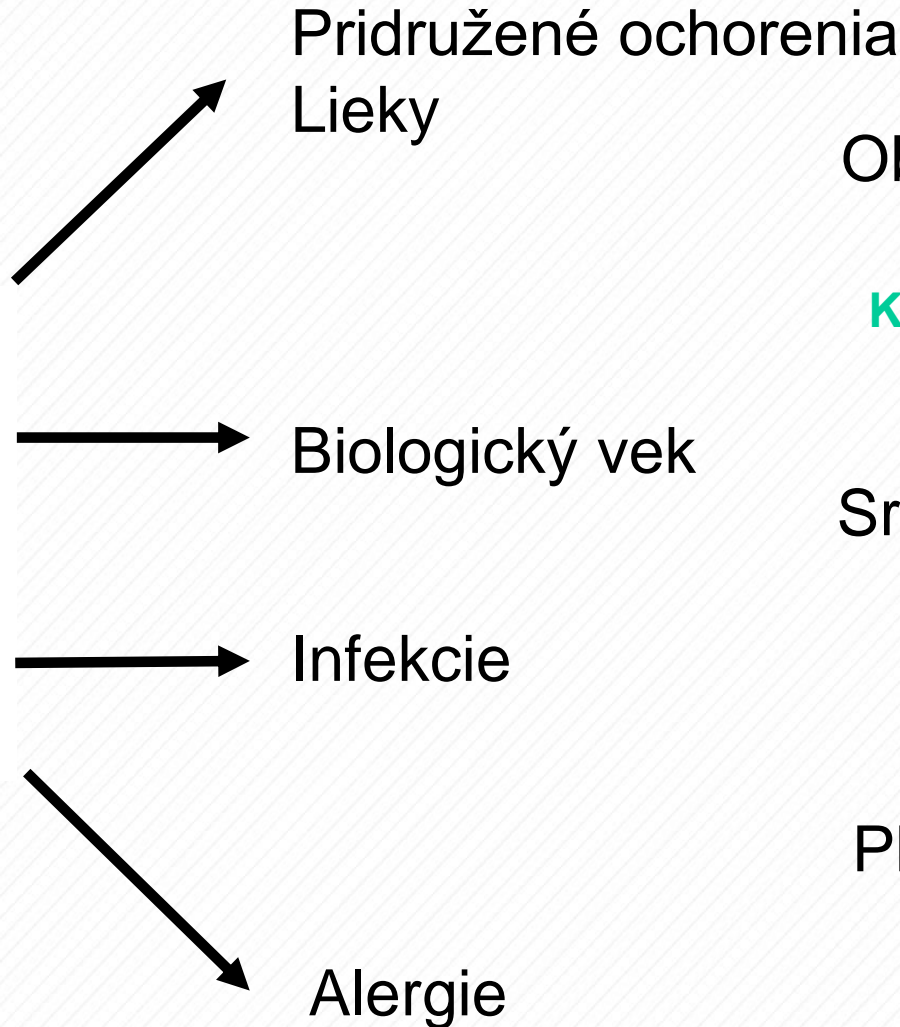

Výber pacienta na vysokodávkovanú liečbu

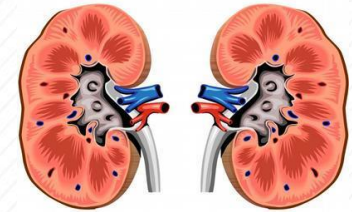
Funkčné vyšetrenie

Pacient

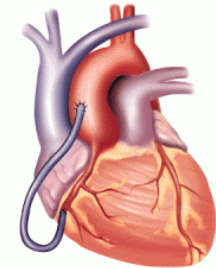

Obličky

Klírens kreatinínu

Srdce

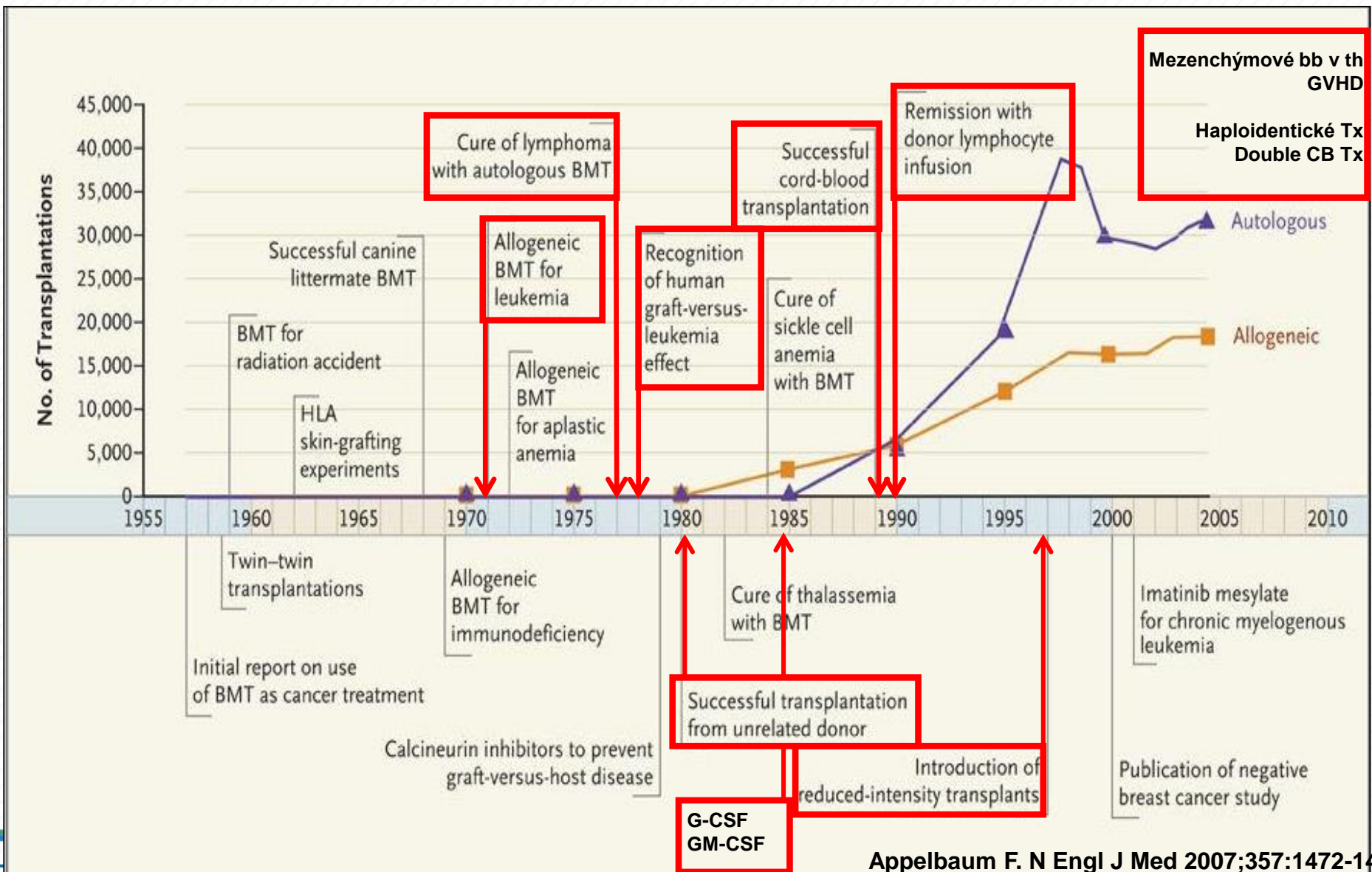
ECHO a EKG

Pľúca

Difúzna kapacita pľúc

Vývoj transplantácií 1957- súčasnosť

	Allogeneic 1st HSCT	Autologous 1st HSCT	T o t a l 1st HSCT
<u>Leukemias</u>	8520	641	9161
Acute Myeloid Leukemia	3878	490	4368
Acute Lymphatic Leukemia	1960	86	2046
Chronic Myeloid Leukemia	406	1	407
MDS/MD/MPN/sec AL	1873	19	1892
Chronic Lymphatic Leukemia	403	45	448
Lymphoproliferative disorder	1941	14903	16844
Plasma Cell Disorder	555	7600	8155
Hodgkin's Lymphoma	337	2017	2354
Non Hodgkin Lymphoma	1049	5286	6335
Solid Tumor	81	1481	1562
Non Malignant Disorder	1434	160	1594
Bone Marrow Failure	669	1	670
<u>Hemoglobinopathy</u>	309	0	309
Primary Immune Deficiency	330	9	339
Inherited Disorders of Metabolism	106	4	110
Auto Immune Disease	20	146	166
Others	83	17	100
TOTAL	12059	17202	29261

Ďakujem
za pozornosť

